

«НАВЧІТЬСЯ СЛУХАТИ СВІЙ ОРГАНІЗМ»

Статистика по виживанню пацієнтів, які звертаються в Рівненський обласний онкологічний диспансер і в них діагностують рак, на жаль, невтішна. Медики пояснюють: хворі, зазвичай, пізно звертаються до фахівців. Втім, іноді люди з четвертою стадією живуть роками, а буває - невеличка пухлина призводить до смерті. Все тому, що успіх лікування раку залежить від багатьох чинників, - ділиться досвідом завідуючий хірургічним відділенням Рівненського обласного онкодиспансеру Олександр Ткач.

- Олександр Олександровичу, майже 20 років Ви працюєте в онкології. Тож, маєте що розповісти. Чому обрали найважчий напрямок в медицині?

- Хотів рятувати життя людей у найбезнадійніших ситуаціях, аби усвідомлювати, що живу не лише для себе, а добру, потрібну справу роблю. Та й іншого шляху з дитинства не бачив. Бо батько - хірург, мама - акушер-гінеколог. Частенько згадую, як вони навіть вночі, за викликом, бігли до лікарні. Адже термінові пологи чи операції не чекають. Так і мене виховали.

- Слово «онкологія» будь-кого лякає і вганяє в депресію. А як Ви сприймаєте свій фах? Звикли?

- Зауважу, слово «онкологія» в депресію вганяти не повинне. Це лише розділ медицини, який вивчає природу

і неможливе, а врятувати не вдалося. Тоді лишаються сумніви й докори. Складно також обрати методи лікування. Тут важливо не помилитися, аби не зашкодити. Ці вагання психологічно виснажують лікаря. І ось тоді відчуваєш втому. Досить важко також визначити, коли припинити лікування. Особливо, якщо людина молода, але безнадійна. І ти повинен сказати їй: ні, ми вже не можемо цього робити, й позбавити пацієнта надії на життя. Це для лікаря важкий крок.

- Не думали змінити фах?

- Ніколи. Бо це - моє покликання. Окрім того, коли успішно провів операцію, надав допомогу і цим подарував людині шанс побороти хворобу, то й сили десь беруться, і завзяття. Адже найбільша нагорода для лікаря - врятоване життя. Хоча, з іншого боку, - вдала операція на рак, на жаль, не завжди гарантує повне одужання. Невеликі пухлини можуть дати надзвичайно швидкий метастатичний ріст. У той же час іноді трапляється: видаляєш величезну пухлину і навіть не сподіваєшся, що людина вилікується. А вона живе роками.

- А від чого це залежить?

- Причини можуть бути різні. Найперша - це тип пухлини, а далі - якість та правильність лікування, імунітет хворого, його вік а також психологічний стан.

- Були випадки, коли до Вас звертався безнадійний хворий, а потім якимось дивом йому вдавалосявилікуватися?

мотність і страх блокують оптимізм, породжують зневіру і тим самим знижують ефективність лікування.

- А чи потрібно взагалі такий діагноз як рак повідомляти? Можливо, лікування було б успішнішим, якби пацієнт не знав, що у нього за хвороба?

- Навряд чи. Бо ж, якщо хворий думатиме: нічого серйозного, то й лікуванням зохтує. В результаті, матиме запущену форму і врятувати його вже не вдасться. А для цього потрібна профілактична робота. Як депутат облради, я організовував виїзд медиків до своїх виборців у Зарічненський район. До нас долучилися колеги з обласної дитячої та обласної клінічної лікарень. Вдалося безкоштовно оглянути майже 250 чоловік. На щастя, злоякісних пухлин не виявили. Хоча доброякісні діагносту-

цими, яким він дає природу пухлин та способи їх лікування. А ось діагностування захворювання на останніх стадіях у конкретних людей, яким дивишся в очі і не знаєш, що сказати, дійсно, позбавляє сну і спокою. І до цього звикнути неможливо. Іноді я запитую у своїх пацієнтів: «Як змінилося життя після діагнозу?» Вони відповідають: поділилося на дві частини - «до» і «після». «До» - коли ти вважаєш, що життя - справа звична і нічого дивного тут немає. Та «після» - коли ти лягаєш спати і не знаєш, що на тебе чекає завтра. Коли чітко усвідомлюєш, що смертний і вчишся дякувати Богу за кожен прожитий день. Це, мабуть, неабияк складно. Не перестаю дивуватися мужності онкохворих.

- Кажуть, у будь-якій професії, з часом, настає психологічне вигорання. Що може спричинити такий стан у онколога?

- Знаєте, у кожного лікаря є пацієнти, про яких він пам'ятає все життя. Нібито й розумієш, що зробив усе можливе

впливати на

- Хочу Вас спитати: хто має право визначити безнадійність пацієнта? Лише Бог. За 20 років практики в онкодиспансері я бачив різне. Рятували навіть з 4-ою стадією. Приміром, мамина сестра з 1996-го року хворіє на рак молочної залози. Вона перенесла кілька операцій, а в 2004-му їй діагностували 4-ту стадію. Легені були вражені потужним метастатичним процесом. Мій колега Віктор Жильчук порадив застосувати ліки з групи таксанів. За чотири курси хіміотерапії всі метастази регресували і тітка живе донині. Більше того - в 2015 році у неї з багатьох метастазів залишився лише один, який прооперували. У цьому році їй виповниться 70. Те, що вона донині живе, свідчить: ніколи не можна здаватися.

- Чому, на Вашу думку, ця людина одужала?

- Я б сказав: то воля Божа. А ще - професійність лікарів та медперсоналу. А головне - її віра, яку ми разом всіляко підтримуємо. Відчай же, са-

Хоча доброякісні діагностували. Якби такі виїзди стали регулярними, вдалося б виявляти патологію на ранніх стадіях.

- Рак - спадкова хвороба?

- Я б сказав - генетична. Тому людям, в яких у родині було кілька таких хворих, особливо з різних поколінь, варто задуматись і регулярно проходити обстеження. Хоча профілактичні огляди слід проходити всім. Якщо порівняти вартість профілактичного обстеження і лікування, то це кошти, які не йдуть в жодне порівняння. Не кажучи вже про наслідки запізненого діагностування. Виявили якусь пухлинку, кашляєте, почали худнути й втомлюватись, відчули біль чи важкість у шлунку або щось таке, чого раніше не помічали - до лікаря. Прислухайтеся до свого організму. Хоча рак - хвороба підступна і тиха, проте її звуки можна почути заздалегідь. Потрібно лише навчитися слухати свій організм.

**Розмовляла
Ірина Білоусова**